

Hogyan csináljunk nyugdíjat?

A párnahuzatból nem lehet megélni

Az állami nyugdíjrendszerek egész Európában recsegnek-ropognak. A következő 10 évben még úgy-ahogy fenttarthatóak, de a mai egyetemisták nyugdíjra még tudományos fantasztikum. Hogy lesz-e megoldás, azt nem tudni, de azt igen, hogy a huszzonevesek is érzik: saját kezükbe kell venniük az időskori jövedelmük biztosítását.

Nem könnyű belegondolni abba, mi lesz az emberrel 30-40 év múlva. Aki ma egyetemre jár, bármilyen elismeréssel és tisztsággal meg, bizik benne, hogy tudásával és diplomájával olyan jövedelmet szerzhessen, amely képes lesz fedezni az általa elvárt elkötelezett életet. Nehány hívatás kivételével a többség egyáltalán nem tudhatja, hogy néhány évvel múlva hány forintot is ér majd a tudása.

Emiatt aztán az sem biztos, hogy nyugdíjas korára az ember anyagi biztonságban lesz. Ennek az anyagi biztonságnak ugyan egész életünkben dolgozunk a megteremtésén, és jövedelmünk jelentős részét adjuk át a jövőben megszerzhető nyugdíjra- adék reményében. Azonban látva azt, hogy negyvenesünk, szünelünk milyen nyugdíjas megélhetésre számíthatnak jelenleg, nem meglepő, hogy ma, felsőoktatási hallgatóként az aktív évekre készítve, sokan nem bíznak a békés nyugdíjas években.

Egészen pontosan az egyetemisták 70 százaléka érzi úgy, hogy felkoppik az álla, ha nyugdíjas korában nem dolgozik. A CIG Pannónia biztosító által nemrégiben készített felmérés szerint az egyetemisták többsége egyáltalán nem bízik abban, hogy három-négy évvel múlva lesz nyugdíja, vagy ha lesz, az elégséges lesz a megélhetésre. Negyötödük szerint mai érteken legalább 10 millió forint megtakarításra lesz szükség ahhoz, hogy biztonságos elismeréson alibeszék idős napjaitka.

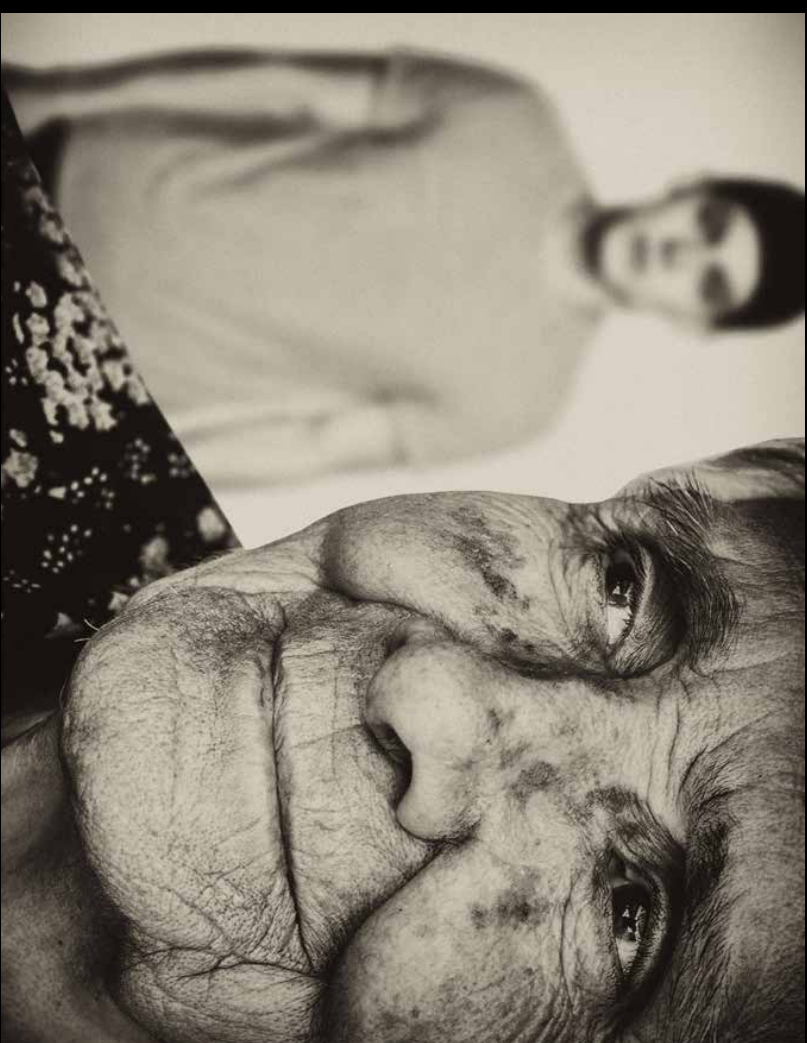
Ha a felmérés adatait kibontjuk: a megkérdészt fiatalok harmada szerint a 20 millió forintet forint is kevés lehet a biztonságos idős kori megélhetéshez, és mivel a felmérésben részt vevők 88 százaléka szerint a mai magyar jövedelmekből megélni is nehéz, nemhogy felretenni, úgy látják, hogy a megtakarításokra csak a nyugdíjas kort megelőző 20 évben lesz lehetőségük. Mivel a felmérés alapján kirajzolódo szükségesség megtakarítás átlagos összege 15 millió forint körül alakul, számoljunk mi is ezzel.

Ha 20 év alatt 15 milliót kell felretenni, és ezt havonta egyenlő összegekben próbálunk megoldani, mindentle beletétele nélkül, akkor - a párnahába gyűfve is - havonta 62 ezer 500 forintot kell eltemnünk. Hasonlítsuk ezt a jelenlegi nettó átlag-jövedelem 160 ezer forintot szintjéhez. Vagy hasonlíthatjuk az úgynevezett diplomás átlagbéhez is, ami nagyjából nettó 180 ezer forint. Látható, hogy mekkora megterhelést jelent egy ilyen takarékoskodás havonta. Persze remélhetjük most 20-25 évesen, hogy újabb 20 év múlva jóval magasabb lesz a havi jövedelmünk, csakhogy azaz is érdemes számolni, mennyivel lesz drágább a megélhetés. Erdemes, csak nem nagyon lehetséges. Ami biztos, hogy drágább lesz. De az elismeréson valódi költségeire nehez értékezes távlatokban kalkulálni.

MI AZ A NYUGDÍJ EGYÁLTALÁN?

A nyugdíj egy társadalmi megállapodás (maradjunk most ennél a kifejezésnél) alapján megalkotott szociális ellátás. Minden nyugdíjformánál alapvető, hogy az ember meghatározott ideig félretesz a jövedelméből, és az ezt kezdő szervezet - biztosító vagy állam, vagy mindkettő egyszerre - az aktív kor végén, a nyugdíjkorhatár után ennek féjében életjáradékot, nyugdíj járadékot fizet. Ez eddig egyszerűen hangzik.

A levező önkéntes magánnyugdíj-pénztárak esetében nagyjából számítható is, hogy mennyit fizetünk be, mennyit kaphatunk

majd később, de ez is csak nagyjából. Az állami társada-
lombiztosítási rendszer nyugdíj ágánál viszont sokkal bo-
nyolultabb a kép. Bár határozott kormányzati szándék van
rá, egyelőre nincs megoldva az ügyvezetést egyéni nyugdíj-
számunk, egyéni elszámolások rendszere.

Vagyis gyakorlatilag mindegy, hogy pontosan mennyi nyug-
díjjárulék érkezik a jövedelmünk után a rendszerbe. Azt
senki nem teszi nekünk félre, hanem kifizetik a jelenlegi
nyugdíjasok járadékaként. Ami nekünk marad, az egy ígé-
ret, hogy 40 év múlva majd úgy kapunk nyugdíjjárulékokat,
ahogy az akkori fiatalabb korosztályok fizetik a járulékokat.

Hogy a gyakorlatban hogyan kapunk majd állami nyugdíjat
40 év múlva, azzal számolgatni is felesleges, mert nem tud-
ható, hogy mennyi és milyen összeg áll a majdani költsé-
gvetés rendelkezésére. Ami tusható - és ehhez elég a magyar
korfára nézni -, hogy a mostani hatvanasok és negyvenesek
kingiroan sokan vannak a többi korosztályhoz képest. Vagy-
is a következő években sokan mennek nyugdíjba, azán úgy
20-25 év múlva még egy nagy nyugdíjazási robbanás várha-
tó, már amennyiben akkor is 65 év lesz a nyugdíjkorhatár. A
többi korosztály pedig, jóval kisebb létszámban, fizeti az ő
nyugdíjait a jövedelméből. Már amennyiben per sze addig
nem változik a kirovó-felosztó rendszer.

Erdemes a nyugdíj előtt minimum 40 aktív évvel számolni.
Ez alatt az idő alatt a jövedelmünk (nem csak a bérjövede-
lem) után 10,5 százalékot a nyugdíjállapba fizetünk be. Sőt
a munkáltatónk is fizet 2,7,5 százaléknyi szociális hozzájá-
rulást a bruttó béréink után. Ennek pedig jelentősebb ré-
sze - nagyjából negyötöde - szintén a nyugdíjra megy el.
A most nyugdíjba vonulók pedig a nettó jövedelmük akár
75 százalékát is megkapják járadékuként, de emelt valamivel
kevésbé. A számlásokba azért felesleges ismét belemen-
nünk, mert néhány évtized múlva biztosan nem így kell
májd számolnunk.

Az átlagnyugdíj 2015 elején 116 ezer forint volt. Ezt nyu-
godtan összehajthatjuk az átlag nettó jövedelem 160 ezer fo-
rintjával. Csak hogy sokan nem veszik azt figyelembe, hogy
a bevallott és adózott jövedelmet tudjuk vizsgálni. Aki vál-
lalhozoként, vagy más forrásból szed be nyugdíjjáruléka-
zatással nem járó jövedelmet, annak sajnos az aktív korban
életrétezhívonalánál jóval kisebbre kell berendelveknie. A
be nem vallott jövedelmekkel most nem foglalkozunk.

Ami fontos: a jelenlegi közhitek, járulékok, és a jelenle-
gi nyugdíjszámítás változatlanul hagyásával több szakmai
kalkuláció szerint is 104 ezer forintot fog érni 40 év múlva
az átlagnyugdíj. 104 ezer 2015-ös forintot. Ötleltünk sincs,
hogy ez hány 2055-ös forint lesz.

ÖN GONDOSKODIK VAGY ÖNGONDOSKODIK?

Nem kell hozzá sokáig kutatni, minden szakértő, vagy ma-
gára valamint is adó, tájékozott állampolgárt megmondja: a
biztos időskori megélhetéshez előre kell gondolkodni. Erre
a magyaronak csupán 58 százaléka képes jelenleg. Ná-
lunk is általános, hogy inkább 40 éves koruk felett kezdé-
nek el félretenni. Saját bevallásuk szerint évi nagyjából 90
ezer forintot, az önkéntes magánnyugdíj pénztáruk adatai
szerint pedig - aki ilyenben gondolkodik - az évi 150-160

ezer forintot tesz félre. Nézzük, mindez mire elég, és mi
kellene ahhoz, hogy a CIG Pannónia felméréséből kiokvas-
ható megfigyelések értük el.

Mi most a fenti, évi 15 milliós nyugdíj-megtakarítást tűz-
zik ki célként, és nem 20 éves, hanem sokkal hosszabb
megtakarítási időszakkal számolunk. Abban gondolko-
dunk, hogy valaki már friss diplomásként el tud helyez-
kedni. A jelenlegi 65 éves nyugdíjkorhatárt tekintve nagy-
jából 40 évünk van pénzt félretenni. Elő6 körben nem csak
úgy, nominálisan számolunk. 15 millió forintot 40 év alatt
úgy tehetünk félre, ha havonta bedugunk a párnahuzatra
31 ezer 250 forintot. Ez nem tűnik olyan soknak. Akár meg
is oldható, ha folyamatosan lesz a következő évtizedekben
jövödelmünk. De mire elég?

Azt számítva, hogy az átlagos magyar a nyugdíjba vonu-
lást követően 17 évig él, a megtakarított összeget 17 évre
elosztva: havi 73 ezer forintonként elhelyük fel a megaka-
rítás. Ez a 2015 első felében érvényes 116 ezer forintos
átlagnyugdíjhoz mérve egyáltalán nem tűnik soknak. Mit
fog érni vajon 40 év múlva? Hogy mivel lehet meghaltat-
ni a pénzt, arra sok tanács létezik. Nem is kezdünk bele a
megtakarítási tanácsadásba. Jó ötletként hármat ajánlunk.
Aki megtelelően félközozotunk és rugalmasnak tartja ma-
gát, az rengereteg pénzügyi szolgáltatást talál. A beteltesek
rendszere nyom követése és újraszervezése azonban
nem mindenkinek testhezálló feladat. Ezért ajánlhatók
például az önkéntes magánnyugdíjpénztárak. Persze azt
sem tudjuk megmondani, hogy 40, de akár 10 év múlva
mire számíthatunk ezekről a cégektől. Az elmúlt évek ta-
paszlatai alapján értékmegőrzésre, több ködcázatot vál-
lalva pedig akár értékelhető reálhozamra is képesek ezek
a pénztárak.

Egyet mindenkinek a figyelembe ajánlunk: ne gondolkod-
junk rövid távon! A már idézett felmérés és más vizsgála-
tok is azt mutatják, hogy a magyarok szeretik, ha rugalma-
san hozzáférnek a megtakarításukhoz. Mit jelent ez? Hogy
szükség esetén szívesen van a pénzre. Ez egyrészt érthető,
másrészt veszélybe is sodorja az időskori öngondoskodást.
Ha mégis rövidebb távon akarunk pénzt megtakarítani, az
állampapír és a pénzügyi alapok lehetnek jó irányok. Az
elsőbbi biztosan hozza az ígért hozamot öt vagy tíz éves
futamideivel, míg az utóbbi éppen a magyar lakossági
pénzpiac szűrtje: az alacsony hozamokat ígértó hazai köp-
nyezekben ezek adják a legtöbb jövedelmet. Hogy meny-
nyi hozamról beszélünk? Megtakarítási formától függően
számszólhatunk az évi 5 százalékos hozammal, a most be-
fejtetett és nem bővített megtakarításunkra 62 százalékos
hozamot könyvelhetünk el. Vagyis ez nem tűnik távon egy-
millió forinttal reálisan 620 ezer forintot kereshetnénk. El-
méletleg.

Akár nyugdíjpendenzárba, akár állampapírba vagy más ala-
csony kockázatú piaci megoldásba fektetünk, hosszú távon
képesek lehetünk meghaltatni a pénzünket. Hosszú távon.
Vagyis ne is figyeljünk az egy-három év alatt megszerzhe-
tő jövedelemre. És ne az utolsó évtizedre hagyjuk az idős-
kori életszínvonal megálapozását.

Kocsis Márk